

СВОБОДА
UKRAINSKYI SHCHENNIIK
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Непевність завтрашнього дня

Розвиток подій у В'єтнамі набуває характеру, відомого із багатьох великих криз у історії людства. Не знаючи, чи буде завтра, ба — за годину, і невідомо, чи можна буде керувати подіями, чи ті події нападуть на державний механізм рішення навіть суперечливих іхній волі і їхньому переконанню. Не можна передбачити ходу тамтешніх подій, бо залежить це передусім від становлення таких невідомих чинників, як кремлівська і пейпінгська верхівки, як фанатики з "твердого ядра" в'єтнамських терористів, як динамізм комуністичного імперіалізму, який теж раптом потягає за собою більшовицьких і китайських кавчиків, аніж залежить від їхньої волі. Водночас — суперництво різних впливових течій в американській державній верхівці, між якими є і принципові речники використання збройної переваги ЗДА для знищення в зародку атомової продукції в комуністичному Китаї і принципові речники співіснування політики у відношенні до Москви, Пейпінгу, Гаваї і Ганюю.

Офіційна заява, проголошена Президентом у минулий четвер — задля пояснення і виправдання третього налету на територію Північного В'єтнаму кругло півтори сотні бомбівників — це раз підкреслює нехті ЗДА до "поширення воєнних дій", що їх Президент відрізняє від "відлтанних акцій". Коментатори негайно звернули увагу: як Москва, Пейпінг та й сам Північний В'єтнам зрозуміють різницю ціл застосуються до неї згідно із своїми попередніми заявами, що вони теж не хочуть великої війни? До комплексу цих запитів і сумнівів належить ще такий нехотілий і делікатний чинник, як конетичність "збереження обличчя": однаково ЗДА, як і Москва та Пейпінг, втратили б оте обличчя і престиж, коли б завершили з обраних ними протилежних шляхів.

Тому над світом зависла зовсім реальна загроза нового великого удару. Дуже можливо, що його не буде. Дуже можливо, що він до миру й остраху перед поширенням війни яка може перетворитися у вселюдську катастрофу, такі завершення подій в напрямку до миру, а не війни. Але це тільки одна з можливостей. Вона не заперечує, а підкреслює основну правду про хиткість, невпевненість, тимчасовість міжнародної ситуації. Це повинні усвідомити й усі українські емігрантські кола та окремі діячі, які свої теорії про доцільність української політики базують на тезі про стабільність міжнародної ситуації, що ніби виключає війну, заснованість на співіснуванні Заходу із Сходом і гарантуса на довгий-довгий час статус кво в Східній Європі. Останній поділ завадило нового удару цієї фальшивої тези. На сьогоднішній день співіснування проходить під аккомпанімент американських бомб у Північному В'єтнамі та вибування військ в американській амбасаді у Москві під протекторатом совєтської поліції.

Арешти — погана розв'язка

Минулого тижня в газеті ЗДА появились світлинні, підхоплені й репродуковані закордонними комуністичними газетами: під ескортою американської поліції маршують до в'язниці довгі ряди муринів. Такі сцени відбувалися в південному штеті Алабама, конкретно місті Селма, що має 30.000 мешканців. З 14.000 дорослих блях — 9543 зареєстровано до голосування. Зате з-посеред 14.000 дорослих муринів — зареєстровано лише 335 виборців. Міські службовці не реструють муринів різними шанками і шутками.

Тому муринський провід організував своєрідні мовчазні демонстрації: перед рестраціями бормотали удень та вночі стояли кількісачні черги муринів. Вони не вступалися перед поліцією, що їх розганяла, або, розійшовшись, збирався знову. Тоді їх арештовували за "заколювання публічного спокою" чи "непослух владі", за "свідоме порушення правил вуличного руху", за "незаконні збори" і т. п. проступки. Арештовані маніфестаційним походом йшли до тюрем, не як в'язні, а як переможці. Таким чином упродовж кількох днів число арештованих в Селмі дійшло до 3.300. Мала місцевість в'язниці не була в силі примістити такої маси "злочинців", і їх розвозили по сусідніх містечках. Все одно за день-два, з-правила, арештованих звільняли.

Очевидно, що арештування громадян, "злочин" яких полягав в тому, що вони хочуть користатися з найвищого привілею, але й обов'язку, що його дає американське громадянство — не має ніякого глуду. Коли 31 травня 1955 року Найвищий Суд вирішив, що засада, "рівні, але окремі" у шкільництві — не конституційна, і коли те рішення послідовно довело до ряду нових законів з ділянки громадянських прав, включно з минулорічним, то далі відмовляння у життєвій практиці муринам права голосування з жалюгідним анахронічним виводом фанатизму, що тільки компромітує тих локальних фанатиків. Повна ісенітизация отаких масових арештувань виявилася теж в арештуванні нобелівського лауреата, муринського лідера д-ра Мартіна Лютера Кінга, що його через кілька днів після арештування запросив до Білого дому президент Джонсон на нараду в справі практичного здійснення закону про громадянські права. В'язниця ніколи не розв'язувала політичних чи соціальних проблем.

Степан Риндик
ДЕЩО З НАШОЇ МОВНОЇ ПРАКТИКИ

На це вказують подані вище приклади, де, з російської мови виходячи, можна б до багатьох диспріслівників приставити "було", — українська мова на це не дозволяє: в ній пасивний диспріслівник на "но", "то" вказує тільки на минулість. Де треба пасивним зворотом визначити прийдешність, там можна застосувати пасивного диспріслівника у функції присудової: не буде зроблено (а не це буде зроблено), він буде покараний (а не його буде покарано).

Як виходить із приведеної цитати, замість "книжки було" чи "книжка була" треба казати: "книжка була чи буде написана". Перша форма — чистий москвізм. На жаль, цей москвізм став у нас майже нормою, дарма, що проти нього висловлювалися такі виз-

НА ТЕМИ ДНЯ

Плутання понять

На іншому місці в цьому числі "Свободи" надруковано повний текст "Становища КУК в справі контактів з Україною". КУК — це скорочення назва Комітету Українців Канади, центральної й заслуженої, дуже поважної і високо шанованої репрезентації канадійців українського роду. І коли вже характеризувати наших братів по той бік ріки св. Лаврентія, то без перебільшення така можна застосувати суперлатив: найповажніший спільноті і найбільшш респектабельній їхній репрезентації. Бо хоч українці у ЗДА втратили чотири чверті, хоч їхній "КУК" — Український Конгресовий Комітет Америки — у своїй активності і в своїх досягненнях "не пасе задніх", все ж таки у відстоюванні відношенні до всієї країни українців Канади та їх центральної репрезентації належить перше місце. Це повинно ще більше загострити нашу увагу до кожного виступу КУК, зокрема в таких основних справах, як й заторкнено в згаданому "Становищі".

Поглянувши на самий тільки заголовок "Становища", можна здивуватися, чому КУК його як тепер з'ясує? Його ж з'ясувало безліччю слів та діл від самого початку існування українських спільнот в ЗДА і Канаді. Його повторено в статуті, мабуть, кожної української організації й установи в цих країнах, на кожних загальних зборах, конвенціях і конгресах, і до того так багато разів і на різні лади з'ясувалося становища повдари, що можна додати ще одне слово. А проте, Президія КУК уважала за потрібне його ще раз з'ясувати і подати до загальної відомості.

Шойно знайомлячись з текстом цього становища, відкриваємо безпосередню причину його появи: відвідання відомої "бригади Колосової" в ЗДА і Канаді і відвідання членів тієї "бригади" у канцелярії КУК. Але при чому тут "контакти з Україною"? Вони ж, як згадано вже давно не тільки з'ясували, але й природні й самозрозумілі, і немає людини, яка могла б їх kwestіувати, немає людини, яка могла б брати під сумнів сягодні чи в майбутньому з'ясування цієї проблеми в зацікавлених у "Становищі" КУК постановах і привіттах 7-го Конгресу Українців Канади. І знову запит: але при чому тут "бригада Колосової"?

З нагоди "рейдів" тієї "бригади" до ЗДА і Канаді зайняв становище і Український Конгресовий Комітет Америки, але це його становище відноситься до "офіційних зустрічей з представниками окупаційного режиму в Україні", і тільки ця, а не жадна інша справа тепер на порядку публічної дискусії в нашій пресі.

Також не можна сказати, щоб вона вже достатньо не була з'ясувана. Сама "Свобода" зайняла в цій справі своє становище в трьох редакційних статтях: "Залізна заслона в Нью-Йорку", в числі з 3-го грудня м. р., "Проречисте висноження" в числі з 11-го грудня м. р. та "Коли зустрічаються трос" в числі з 29-го січня ч. р. Між багатьма іншими дискусіантами з'ясували цю справу такі відомі на-

НІМЕЧЧИНА ЗГАДУЄ ЧЕРЧІЛЛА

Мюнхен. — Смерть Вінстона Черчілла, що завершила його довгу агонію, і похорон колишнього прем'єра Великої Британії, знайшли голосний відгомін у Німеччині. В пресі, в радіо й телебаченні різні автори й коментатори давали оцінку його діяльності того, що діє в 20 столітті найбільше зробив для поразки Німеччини.

Це ж була ідея Черчілла в першій світовій війні перейти від нерухомих боїв в окопах до наступу на німеччину "лінійю Гінденбурга" при допомозі нової техніки — танків. Танк — ця опанцерована рухомою твердиня — переступив німецькі окопи і переконав німецьких генералів, що поразка Німеччини неминуха. Щоб уникнути катастрофи й повної руйни, командував німецького війська Людendorff і Гінденбург, звернулися до свого уряду з вимогою — негайно вступити в мирові переговори з державами Антанти.

Німеччина після першої світової війни вийшла "сухою з води". Вона віддала Франції Ельзас і Лотарингію, захоплені в 1871 році, і втратила польські території, Познанщину й частину Шлезька, окуповані Пруссією в кінці 18 століття. Але Німеччина не зазнала боїв на своїй території, її армії вернулися з фрон-

ти громадяни й дітя, як письменник Улас Самчук у статті "Обмін чи обман" в "Свободі" з 20-го січня ч. р. та, зокрема, коли мова про Канаду, м. р. Зіновій Кинш у статті "Наша постава до т. зв. культурного обміну", надрукованій у вінніпезькому "Новому Шляху" з 16-го січня ч. р. та зreferованій коротко в "Свободі" з 20-го січня ч. р. Статтю п. Кинша визнає за своє становище "Новий Шлях", офіційний орган Українського Національного Об'єднання Канади, великої складової організації КУК, і з тезами цієї статті принципово покривається тези статті Уласа Самчука, редакційних статей "Свободи", як і становище УКУКомітету.

Яке ж місце займає в цій справі КУК? Із тексту "Становища" можна виробити собі враження, що й воно не далеко від того відбігає, якби було відповідно з'ясоване. Бо в опублікованому тексті його автори допустилися, думасмо, тієї основної помилки, за яку дорікають іншим: поплутання понять та баламутства. Справа могла б вийняти одне речення: якщо автори "Становища КУК" вважають "бригаду Колосової" за "Україну", до контактів з якою їхні ставлення відносяться, то це їхні ставлення несправедливо у суперечити зацікавленим у ній ж постановам і привітанням 7-го Конгресу Українців Канади. Якщо ж вони цієї "бригади" з Україною не ідентифікують, то уявляється довгий комунікативний зайвий, бо відкривається у відкриті двері.

Деякі із складових організації КУК з опублікованого "Становища" вже поробили, думасмо, передчасні і не цілком правильні висновки. На нашу скромну думку, Президія КУК добре думала, але але висловлювала. Додаткове висноження в цій справі було б дуже побажане.

Екс

"багатий" зустрічається майже виключно в галицьких авторів, що не цілком визволився від впливів польської мови. Такі саме явища маємо на наших східних землях, де "старшобратські" категорії думання, підперті дуже сильно партійними засобами, ще гірше калічать мову наших авторів.

IX. "З рамені Союзу". "З рамені" — полюблюю. І зовсім недоречно. Це вираз якоїсь патетичної набуздючості ельковенції. В перекладі на нормальну, поважну мову це насамперед означає "від": від Союзу. Або такі рівнозначні форми: в імені, з волі, з припорушення і т. ін. Формула "з рамені" погана не тільки тим, що вона — чужий бур'ян на нашому городі, але й тим, що не уточнює мови, а розбив її розпливчатою, бо застосує на латки та на дірочки зовсім різні значення. Це — нездоровий барбаризм.

X. "Погода від довгого часу не дописує". Це значить, що погода погана, не добра, не така, як би нам хотілося. Це значення дієслово "дописувати" теж перебрало від поляків. Можливо, що в польській мові слова "писати", "дописувати" мають теж значення "бути добрим", а можливо теж, що таке значення пішло від якогось випадку, як наша приповідка — "Завжди, як Заблоцький на млі". Так само не наші слова

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У 25-РІЧЧЯ ПЕРШОГО "КУЛЬТОБІНЬУ"

Уважно читаю українську пресу з Америки, Канади та Європи і не знаю, чому вадного на сполученні пера. Ставлять питання про якусь коекзистенцію і з нею воюють, як з вітрами.

На ділі тут нема мови про коекзистенцію, бо на Україні панують більшовики, та ще й російські, а не українські, а у вільному світі панують націоналісти, отже разом існують одні і другі. Часом дозволяють собі Америка на культобіні і нас не питає, чи ми того хочемо, чи ні.

Йдеться лише про те, як ми масмо ставитися до тих мистецтв, політиків, комуністів, що приїждять до нас? Масмо їм сказати, що наша хата скраю, ми на воєнній стопі, з вами говорити не будемо, бо ви на послугах нашого найбільшого ворога, чи як?

Зняти крик з приводу зустрічей з комуністами можуть ті, які починають історію від себе, які не знають, що тут, в Америці, діється, які не хочуть зрозуміти, що тут немає перелому і не треба його переорювати.

Стара еміграція пережила справу календаря, прапора, націоналізму вже давенько, а справу зустрічей вже й заважала. А нова видигає ті самі тези і думас, що вона перша стас в обороні чистоти українських риз. Виглядає, що вона більше патріотична, бо вона, мовляв, політична і більше освічена. Слава Богу, що прийшли нові люди до Америки, бо емігранти, які прибули до першої світової війни, вже на цвинтарях, а їхні діти і є і їх нема", як у "Запорожжі за Дунаєм" султан, залежно від батьків і обставин.

Як воно було з першими "культобіньми" в Америці 1940 року? Всього кілька людей по наших громадах, голясь в Шикаго і Дітроїті, його лам'ятають.

Отже, старі емігранти з Америки затирали руки і тішилися, як валилася Польща. Сдиний більший спротив німцям поставили поляки в районі Кутна, на північній захід від Варшави. Чи є якийсь порозуміння з німцями? — питає мене наші люди. Чи діється там? Де наш уряд, де полковник Мельник, де націоналісти?

Для американських українців, відрізаних від України, без УКА, прийшов ще один удар по розвалі Польщі. За-

перед 19 роком у Лондоні, Черчілл не мав довіри. Тому перемога в другій світовій війні, в яку вложив стільки енергії Черчілл, була тільки частковою. Москва змінила своє панування над поневоленими народами і поширила свою імперію.

В Німеччині з відячч'стю згадується великодушний характер Черчілла, його далекозорість. В 1946-му році у промові в Фултоні він висловив думку, що європейські народи на захід від залізної дороги повинні об'єднатися, і що настав час, щоб "споконвічні вороги" — французи й німці помирися і стали членами Європейської Спільноти. Таким чином Черчілл став засновником Європейського Руху.

П. А.

мість самостійної України, для якої вони працювали, читали ми в американських газетах: "Український генерал Тимошенко на чолі української армії йде визволяти братів українців і білорусів". Докладні мали його "офензивні", знімки сіл, делегацій, що вітали Тимошенка. Що там діється?

Аж нараз, як грім з ясного неба, у наших часописах появились летючі та афіші, в яких повідомлялося, що до Америки приїхала культурна місія України, яка "з нагоди визволення західних земель" хоче поплітатися з американськими українцями радісними враженнями.

І що тоді треба було робити: йти чи не йти? Чому союзники Гітлера, що допоміг розібрати Польщу, дістав від Америки такий привілей культобінь? Америка і взагалі Захід вже тоді заличилися до Москви, і тому хоч СССР був з Гітлером, їм дали можливість відвідати українські громади в Америці.

Зустріч влаштували в Шикаго т. зв. прогресисти, які тоді мали велику силу, театр, хори, оркестри. Протикомуністичну еміграцію заступали ці діли між собою гетьманці і націоналісти. Гетьманці зігнорували зустріч, націоналісти прийшли.

До залі Робінгтона Дому (що тепер є власністю СУМА) не знаю як вмістилося 1000 людей. На одному кілострі сніло по двоє, 500 товпилося в коридорах і в переходах. Приїхала заальрмована поліція. Націоналісти пішли на зустріч не на те, щоб робити якісь бешкет, а щоб вислухати культобіньників і дати їм лекцію патріотизму.

До культурної місії належали відомі люди, не якісь там другорядні мистці та науковці. І так, в її складі були: О. Корнійчук, його дружина Ванда Василівська, Зоя Гайдай, І. Патеркинський, Андрій Малишко і С. Стефанік.

Говорили вони всі, а найдовше Малишко і Стефанік. Основною тезою їх промов було: Україна не могла довше дивитися на недолі своїх братів у Польщі — їх визволяла, Границю України буде тепер Сян, а не Збруч. Українці вже по кількох місяцях влади в Західній Україні мали свої школи і навіть університет. Безробіття нема, нема панів - поміщиків, діла в руках є церкви. До того — звичайні славослов'я совєтської влади, Сталіна. Хто хоче вертатися, — казали, — радо заберемо, дорогу заплатимо, всі мусимо працювати для України.

Присутні націоналісти зголосилися до дискусії, яка не була запланована, бо люди згідно із совєтським значим мали залескатися в долоні й розійтися. Але ми заявили: якщо у вас свобода слова, релігії, друку — дайте нам слово!

Голова зборів м'явся, перемовував із Малишом та Стефаніком, і такі слова нам дали. Вони червонолі і затикали вуха, коли спиналися запити приблизно такого змісту: Хто вас просив визволити наших братів? Ви ж самі волі не маєте! Чому Малишко, хоч українсь, пише оди на честь Сталіна, кровопийця України? Чому москалі зорганізували голод на Україні в 1933 році? Чому наші люди в концтаборах?

Десятки питань, на які культобіньники давали лише одну відповідь, мовляв, усе це неправда, ви під впливом фашистів.

Олека Любас, предсідник 106 Відділу УНСоюзу, поставив такі питання Стефанікові: Ви сказали, що викладаєте право у львівському університеті. Як ви можете там викладати право, як на Україні жадного права нема? Або: Як ваш Сталін може бути генералісимом, значить генералом над усіми генералами, коли ви приїжджуєте не служачи?

Я хотів за сценою поговорити ще із Стефаніком, та всі місія була так змучена і здепримована, що Стефанік пропосився: "Може завтра". Але "завтра" я вже не міг добитися до нього.

Після зустрічі в Шикаго і Дітроїті українці запропостували в Державному Департаменті проти такого культобінь і, місія виїхала на Україну. Звичайно, преса широко коментувала антикомуністичне наставлення американських українців. Чому ж баятися тепер?

Степан Куропас

3 української преси

ПРАВΟΣЛАВНИЙ ГОЛОС ПРО КАРДИНАЛА СЛІПОГО ТА ПАТРІЯРХАТ

До багатьох католицьких чи "загальних" голосів на тему найменування Верховного Архиспопика Української Католицької Церкви, Митрополита і Сповідника Йосифа Сліпого на Кардинала, долучається тепер ще один голос, що його можна вважати за православному. С це редакційна стаття у вінніпезькому тижневику "Український Голос", що його видає Видавничий Спілка Трибуз та відповідалним редактором і управителем якого є п. І. Г. Сирник. У цьому тижневику з 10-го лютого в редакційній статті — "Менше претенсійності" на згадану тему Кардинала Сліпого й Українського Католицького Патріярхату сказано:

МЕНШЕ ПРЕТЕНСІЙНОСТІ

Українці католики переживають дні великої радості з приводу недавнього призначення Митрополита Йосифа Сліпого кардиналом. Ця радість зроду, хоч піднесена Митрополита Йосифа Сліпого до гідності кардинала, не є повною задоволенням ніхній "блудности" споконвіту УНЦеркви, що приїжджує і досі прагнуть бачити в особі нового кардинала патріярха своєї Церкви. Чи ці прагнення будуть здійснені, покаже час.

Помінаючи ч. р. українці православною віровизнанням можуть зовсім щиро сказати, що кардинальська гідність приїхала найбільше заслуженому українському католицькому єпископу, який деренє на собі доволі глибокі знання в безбачливості совєтського режиму і не заломився духом. Вільше того, праведний українці не можуть мати нічого проти створення українського греко-католицького патріярхату, оскільки такий патріярхат міг би бути дієвним в теперішніх умовах, а не з тим застереженням, що того свого патріярхату українці католики не будуть наслідувати православному українцям.

На жаль, деякі католицькі єрестізи і їх пресові органи з великою й несправедливою претенсійністю оперують такими термінами як "український патріярхат" і "український патріярхат" так наче б український наряд був одного і того самого віроповідання. На що претенсійність хворіють і деякі газети, що не є безпосередніми органами УНЦеркви, а вона неміло і безпобитно вражає почування православному українців.

На цей брак скромності і сенсу пропоруш звертає слухачу увагу, а саме з тим застереженням, що того свого патріярхату українці католики не будуть наслідувати православному українцям. На жаль, деякі католицькі єрестізи і їх пресові органи з великою й несправедливою претенсійністю оперують такими термінами як "український патріярхат" і "український патріярхат" так наче б український наряд був одного і того самого віроповідання. На що претенсійність хворіють і деякі газети, що не є безпосередніми органами УНЦеркви, а вона неміло і безпобитно вражає почування православному українців.

На цей брак скромності і сенсу пропоруш звертає слухачу увагу, а саме з тим застереженням, що того свого патріярхату українці католики не будуть наслідувати православному українцям. На жаль, деякі католицькі єрестізи і їх пресові органи з великою й несправедливою претенсійністю оперують такими термінами як "український патріярхат" і "український патріярхат" так наче б український наряд був одного і того самого віроповідання. На що претенсійність хворіють і деякі газети, що не є безпосередніми органами УНЦеркви, а вона неміло і безпобитно вражає почування православному українців.

На цей брак скромності і сенсу пропоруш звертає слухачу увагу, а саме з тим застереженням, що того свого патріярхату українці католики не будуть наслідувати православному українцям. На жаль, деякі католицькі єрестізи і їх пресові органи з великою й несправедливою претенсійністю оперують такими термінами як "український патріярхат" і "український патріярхат" так наче б український наряд був одного і того самого віроповідання. На що претенсійність хворіють і деякі газети, що не є безпосередніми органами УНЦеркви, а вона неміло і безпобитно вражає почування православному українців.

ПРОШУМІЛИ ДАВНО

Прощуміли давно ми весті, Мов ті коні баскі вороги, Та признатися в тому вам чесно Не хотілося довго мені. Прощуміли вони безупинно, Прощуміли! — я чув звидісць, зустрічати дівчину, Прощуміли, я думав, не всі, Як колись, я хотів джентельменом Привітати красуню-дівча, Вона ж перша: "Добридень!" — до мене Ще я вклонявся у всіх на очах...

І з тих пір моя нісця — тужлява, Тому й слів моїх повні — нудна: Бо ж чі перша вітася прощав, Якщо з вами ще ваща весна?...

ІВАН ОВЕЧКО
Каліфорнія, лютий 1965

СВОБОДА
Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.S. members monthly \$5.00.
Предплати: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 60 центів місячно. — За кожен 60 центів платити 10 центів. Чек і money order виставляти на: "Свобода".

СТАНОВИЩЕ КУК В СПРАВІ КОНТАКТІВ З УКРАЇНОЮ

В теперішній ситуації частіше контакти з Україною і Заходом, що їх здійснюють уряди демократичних країн, в тому і уряд Канади, домовляються з урядом СРСР, українська спільнота не може бути залишена без точної інформації, як ті контакти сприймають і як їх практично застосовувати. Наприклад, останній поїзд групи туристів з України на північноамериканському континенті, в якому були зареєстровані також українські науковці, письменники і мистці, дав привід до публічної дискусії на тему контактів з Україною, чому були різного роду зауваження й заперечення. В деяких українських пресових органах підняли зокрема критику зустрічі членів тої групи з українцями в ЗДА і Канаді в тому ж відвідин двох членів тої групи в Канаді. Як звичайно, пераголосовували деталі і підносили їх до принципів та ідей, брали найбільш яскраві кольори в розмові, уявляли проблеми замість спокійного і реального представлення справи доводити до плутанини поняття і баламутства. І тому теперішня посилена урядом акція в розбудові контактів і культурно-обмін, а також дискусія в українському національно-демократичному таборі на тему „Зустрічати чи не зустрічатися“ або „говорити чи не говорити“ вимагає публічного з'ясування ККУ. Вихідною точкою до того дослухається інформація про основні завдання і цілі для яких існує ККУ.

ВІД ІМЕНІ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ ТОВАРИСТВ

повідомляється, що дня 19-го лютого 1965 р. о год. 7:30 веч. відбудуться в приміщенні УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ ім. В. ДЖУСА при 2 Іст 79 вул., Нью Йорк Ситі ЗБОРИ в СПРАВІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ

Запрошується до участі представники українських професійних товариств та осіб зацікавлених термінологічною справою. ЗА ПРЕЗИДИУМ КУК

ГОЛОВНА УПРАВА Товариства Українських Інженерів

дусім для добра українців — громадян Канади. В своїй діяльності ККУ ставить на першому плані проблему збереження українства в Канаді і займається постійно такими справами, як вивчення української мови, державних шкіл і університетів, забезпечення для української мови і культури прав нарівні з англо-саксонськими і французькими, включно із домаганнями конституційних гарантій в Британській Північній - Америці. Конференція (Протокол VI, Конгресу України Канади, стор. 202), контакти з урядом так щодо внутрішньої, як і зовнішньої політики Канади, в тому участь українських послів і сенаторів в канадських делегаціях в ООН, НАТО, активна участь в загальнонаціональних інституціях, які мають вплив на формування життя цілої країни та десятків інших суто канадських проблем, бачення очима українців Канади. Тим самим не міг би ККУ виконувати, маючи статус емігрантської інституції. Зрештою, в Канаді на сьогодні є вже більше, як 75% українців, уроджених в цій країні, які емігрантами не були і не хочуть, щоб в Канаді їх трактували, як емігрантів. Тому не бажано і ті українці, що набули канадське громадянство через натуралізацію. Всі свідомі того, що канадське громадянство це такий привілей, що дає великі можливості для конструктивної державотворчої праці. У відношенні до України роль ККУ має лише допоміжний характер. Визвольна справа України репрезентується у вільній українській емігрантській інституції в екзилі і їх ККУ підтримує з того небагато виходить таке, що менше об'єктивовані з тими справами люди помилково ідентифікують ККУ з ними. Невеність і плутанина в поглядах також в цій справі спричинює немало трудностей і вони дали себе пізнати дуже виразно також в дискусії на тему контактів з Україною.

ВІДНОШЕННЯ ККУ ДО УКРАЇНИ

В програмній промові на VI Конгресі України Канади президент ККУ з'ясував відношення українців Канади до України в такій формі: „Наше відношення до України ясне. Ми знаємо, що без України ми не могли б в світі довести адекватності. Нам конче треба вільної України, щоб не згубити своєї душі. Вільна Україна може врятувати наші діти і нашу будучність в Канаді. До живого болю кожний український відчужає потребу вільної України і нам її треба в скорому часі. Але трагічна судба нашої Матері України довела до того, що наші зв'язки з Україною пірнали“. (Протокол VI, Конгресу України Канади, стор. 174).

На VII Конгресі України Канади в уступі „Україна“ прийнято такі резолюції: „Тому, що українська громадянська Канада, як і всі українці, що самі, або їх родичі, чи діти, виїхали з рідних земель на еміграцію й поселенні сьогодні в вільній країні світу, захочуть у своїх серцях чисту любов до України і свого рідного краю, і

Тому, що одним із головних побудівників діяльності українців Канади та їх думки і бажання скеровані на допомогу українському народові, щоб він став незалежним і суверенним господарем на своїх етнічних землях, —

VII Конгрес України Канади постановляв: 1. Переслати українському народові щирий привіт і задоволення, що українці Канади будуть захищати надію його право до вільного життя, зокрема, право вибирати у вільних виборах свій уряд, право на всі демократичні свободи й неограничені можливості здійснювати національну й вселюдську ідею.

2. Висловити українському народові на рідних землях глибоку пошану, що він хоч скривавлений, політично обезправлений і економічно допроважений до руїни, не звичаючи на довготривалу найстрашніший терор, якого не було в історії людства, своїм характером і видержаністю перевернувши план смертельного вора на знищення і корені української національної субстанції.

3. Конгрес вітає всіх бачивих суверенітет України, як земних діляч в Україні, як невідомо працюють і підтримують українську науку, культуру, мистецтво та всі інші ділянки народного життя і не зневіряться навіть у найгірших умовах. (Протокол VII, Конгресу України Канади, стор. 125).

Резолюції перша і друга говорять про стремління українського народу до вільного життя і демократичних свобод, а в третій резолюції Конгрес вітає діяльність української науки, культури, мистецтва, поруч з баченням суверенітету України. Треба відноситися із зрозумінням і пошаною до українських діячів на полі науки, культури й мистецтва в тому дусі, як про це сказано в резолюції VII. Конгресу і не можна їх трактувати інакше в резолюції, як на практиці, або інакше коли вони в Україні, а інакше коли приїхали до Канади, або інакше, як вони живуть, а інакше в посмертних некрологах.

РЕЖИМ

КУК чітко відізняє український народ з його культурними діями, науковими, мистецтвими і всіма тими людьми, які своїми талантами і знаннями творять моральні і матеріальні цінності української нації, від пануючої

го на Україні режиму, з яким український народ є в постійній боротьбі. Ті речі не вільно мішати, бо можна в такий спосіб засудити навіть цілий український народ. Тут повинні заговорити совість і політичний розум. Тимчасовий український спільноті не бракує. Постанови всіх Конгресів України Канади і дотеперішня діяльність ККУ ясно визначили відношення до насильно накиненого українського режиму. Тут нема потреби над тим розводитися, бо ті принципи утілення залишаються в новій силі надати і будуть зобов'язувати всіх членів українців до того часу поки Україна не стане самостійною і суверенною державою.

КОНТАКТИ І КУЛЬТУРНО-ОБМІН

Ще в 1956 році ККУ в своїй декларації, яка була доручена чотирьом політичним канадським партіям визначити спосіб відношення до контактів і до культурно-обміну в такий спосіб: 7. Контакти і культурно-обмін Канади з СРСР мають бути збудовані на основі взаємності. Перша умова реалізації того є конкретність відкритих границь СРСР. (Statement re Canadian Foreign Policy by the Ukrainian Canadian Committee, Winnipeg, Manitoba, December 1956).

Тут треба навести кілька прикладів, що таке ті контакти і культурно-обмін, а також з якими проблемами ККУ зустрівся в тієї діяльності в своїй практичній праці, бо з того що дотепер про ті справи було написано в частині української преси виглядає так, що ті поняття такі дуже балажурні.

Контакти урядові (режимові). В такій людині не затерся ще перша візита до Канади союзової делегації „колоспосилів“ з міністром рільництва СРСР Машиним на чолі та поїздом з того приводу демонстрації у Вінніпегу. В короткому часі після того почали приїждати до Канади одна делегація за другою і від того часу й було велике число, щоб демонстрації не згасли на той рік контактів найменшої уяви, і проти них демонструє. А відсутність тієї делегації фармaceutів і промисловців, зустрічались і говорили з нашими людьми, договорюються з канадським урядом в різних справах, оглядають урядові і приватні заводи по цілій Канаді, тощо. Практичне життя сильніше і воно зробило свою роботу.

Родинні контакти і допомога. За часі Сталіна не можна було нікому приїхати з України до Канади, але поїхати на Україну, бо границі СРСР були щільно замкнені. Люди не писали тоді листів навіть до своїх родичів, ані не посилали їм ніякої допомоги. В той час надходили до ККУ домогання від людей і організацій, щоб ККУ інтервенувало перед урядом і робив заходи, щоб той стан змінив. І дійсно ККУ в тому часі організував через своїх відділи віча з протестації проти залізної заслонки і в результаті з того часу були гострі засудження „залізної куртини“, тощо. Були в тієї справі також спеціальні інтервенції ККУ перед урядом Канади і міжнародним до урядів великих держав і до ООН. В останніх роках наступили деякі зміни, хоч деякі повільні, але зміни були. Поміж того, що люди кореспондують зі своїми родинами, посилають їм пакунки і їздять у відвідини. Той стан не вдовольняє ще людей, бо їдучи на Україну відвідувачі хотіли б вільно подорожувати, зустрічатися з своїми рідними в тих місцевостях, де вони мешкають і т. п., а того всього там ще нема. До ККУ звертаються тепер люди з домоганнями продовжувати заходи, щоб усунути ті труднощі, які залишилися. Тут належить також таке дуже конкретні справи, як лічення членів родин, урегулювання допомоги вдовам, знесення мистецтва і від допомогів послонка на Україну і т. п. Завертали до мистецтва і цілком залізної куртини ніхто не хоче. Напаки всі бажано вільніших контактів, більшої свободи і більше можливостей.

Посередні контакти в ділянці культурно-обміну. Купують люди музичні і пісенні рекорди з України для свого домашнього вжитку, слухають радіопередавань з Києва, купують і читають книжки написані в Україні українськими письменниками, вивчають і декламують на концертах поезії, які пишуть тамешні українські поети, а які передруковують на своїх сторінках українська преса в Канаді, епізодично наші хори українські піс-



Таня Михайлишин

Серед студентства Балтімору слід відмітити Таню Михайлишин, яка завжди була активною в студентському і пластовому житті. Таня народилася під час останньої війни у Львові, звідки разом зі своїми батьками виїхала до Німеччини, а згодом в 1949 р. — до Америки. В середній школі „Вестерн Гайскул“ за свої успіхи в нуді вона отримала рідкісну нагороду, якою відзначається успіхи учнів-чужинців. Після закінчення цього гайскулу Таня отримала на два роки стипендію до М'риленського Інституту Мистецтва, на якому студіювала фотографію. В 1964 р. Т. Михайлишин закінчила цей Інститут одержавши ступінь БФА — Бакалавр Красних Мистецтв. Дочка Софії і проф. Семена Таня є також відомою серед американської публіки українських писанок. Ще в 1961 р. її знімки в гарному українському народному убранні разом з писанками прикрашувала цілу передову сторінку недільного видання балтімоського щоденника „Ди Сан“ — „Сандей магезин“, в якому поміщено довшу статтю, з багатьма ілюстраціями про українські великодні звичаї і писання писанок. Крім студій Таня була завжди активним членом місцевої Української Студентської Громади, входила кілька разів до Управ УСГ, делегатом якої вона була на минулому Конгресі СУСТА.

В Пласті вона була провідницею-пластункою працюючи зокрема з новачком та беручи участь в багатьох різних пластових з'їздах і зустрічах. Після закінчення студій Т. Михайлишин стала членом Українського Академічного Товариства „Зарево“.

Літом минулого року з цілю пізнати Європу вона відвідала Францію, Німеччину, Австрію, Голландію, Іспанію, Югославію, Грецію, Мадяричину, Італію і Швейцарію. На закінчення своєї поїздки молода студентка відвізла звідси одна поїздка до Львова, звідки її вилучили більшовики після одностороннього поїздки в місті його народження.

Родина панства Михайлишинів, члени 337 Відділу УН-Союзу, з активними учасниками громадського і культурного життя Балтімору, працюючи в різних місцевих організаціях.

Молоді студентці бажасмо якнайкращих успіхів в житті і праці.

О. З-ич

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ Президія Binnipeg, 22. 1. 1965.

Читайте щоденник „Свободу“

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТІ

Д-ра Ярослава Хмилевського

відбудеться у ШКІЛЬНИЙ КАПЦІ при Санфорд Авеню у Ірвінгтоні, Н. Дж.

дня 20-го лютого 1965 в суботу о год. 8:30 рано

СПІВНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

на яку запрошує всіх Друзів та Знайомих

Покійного РОДИНА

ПОДЯКА

Пам'ятаючи складнощі щиро подяку отримавши від Редemptоріан: о. В. Кравського і о. Ярославів Дибів та о. Юрків Кочержуків за похоронні відправи і надгробне слово над домовиною

бл. п. Леоніда Чировського

який упокоївся в Бозі 14-го січня 1965 року. Рівнож дякуємо всім Рідним, Дружам, Приятелям і Знайомим за щиро висловлені нам співчуття і за пожертви Служб Божих за душу Покійного.

ЗЕНОВІЯ — дружина з Родиною

Торонто! КАНАДА Торонто! **ПОВІДОМЛЕННЯ** Повідомляється всіх членів Відділу 432, що в НЕДІЛЮ, 21-го ЛЮТОГО 1965, о год. 3-ій по пол. в приміщенні Філії Українського Національного Об'єднання в Торонто при 297 Каледж вул. відбудуться **ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** Членів Українського Народного Союзу **ПОРЯДОК ЗБОРІВ:** Відкриття і шанування пам'яті померлих членів, вибір президії зборів, відчитання протоколу з останніх загальних зборів і його прийняття, звіти членів Заряду Відділу, звіт Контрольної Комісії, дискусія над звітами, ухвалення абсолютної членами уступаючого Заряду й Контрольної Комісії, вибір нового Заряду і членів Контрольної Комісії, вибір комітету хворих, проект організаційної розбудови Відділу 432, внески й запити, закриття. В зборах візьме участь головний передсідник УНСоюзу **Йосип ЛИСОГІР,** який рівночасно за час свого дводенного перебування в Торонто відбуде ряд зустрічей з представниками української громади в Торонто та познайомить їх із найновішими здобутками та завданнями УНСоюзу. За Заряд Відділу: **Микола Мота** передсідник **Богдан Зорич** фін. секретар

МАЄМО ШАНУ ЗАПРОСИТИ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО на НАРАДУ УКРАЇНЦІВ МІСТА НЬО ЙОРКУ, на якій прочитають доповіді: **ред. Роман Ільницький і ред. Осип Зінкевич** на тему: **„ЗВ'ЯЗКИ З УКРАЇНОЮ І ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ПРОЦЕСУ“** Крім того будуть відчитані і продискутовані: 1. „Становище ККУ до контактів з Україною“; 2. Заява УДКА „В справі контактів з окупаційним режимом України на терені ЗДА“.

Місце: 111 2nd Avenue (між 6 і 7 вул.) Central Plaza Дата: 21-го лютого 1965 (неділя) Час: год. 4-та по. полудні

мгр Любова Абрамук	Юрій Лаврінко
Петро Байбак	Юрій Лопатинський
мгр Марта Богачевська Хом'як	Леонід Лиман
д-р Роман Ворковський	проф. д-р Зіновій Лиско
мгр Михайло Воскобієв	проф. Остап Олеськівський
Ярослав Гайнас	проф. Іван Паливода
Йосип Гриняк	інж. Андрій Пащук
проф. Петро Голубенко	д-р Мирослав Прокоп
проф. Всеволод Голубничий	мгр Микола Степаненко
Святослав Гордінський	д-р Микола Шлемкевич
проф. Всеволод Ісєв	д-р Богдан Цимбалістий
проф. Григорій Костюк	мгр Євген Федоренко
Богдан Кравців	

ВЖЕ ВИЙШЛА І ПОСТУПИЛА В ПРОДАЖ НОВА КНИЖКА **ПРОФ. П. КОВАЛЕВА** **„СЛОВ'ЯНСЬКІ ФОНЕМИ“** Книжка є посібником для вивчення історичної порівняльної граматики слов'янських мов. Нео можуть користуватися як наукові робітники, так і студенти слов'янських відділів університетів і коледжів, а також усі, хто цікавиться проблемами слов'янської мовознавства. Ціна в оправі з золотими відтисками 6.00 доларів. Для книгара 30% знижки. Замовити на адресу: **META PUBLISHING CO.** 236 E. 14th St., New York 3, N.Y.

Junior High School AVENUE "B" НЕДІЛЯ, 21-го лютого 1965 року Година 6-та, точно Квитки: \$2.00, 1.50, 1.00 в „АРКА“ і „ЕКО“ і при касі

ХОР „ДУМКА“ Д-р З. ЛИСЬКО — Слово про колядки Солист А. ДОВРЯНСЬКИЙ „МОЛОДА ДУМКА“ СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА О. ДОБРОВОЛЬСЬКОЮ

Диригенти: І. ЗАДОРЖНИЙ, Р. СТЕПАНЯК — Режисер: О. ДОБРОВОЛЬСЬКА Акомпаніатори: О. БЕРНИК, Х. ЗУБРИЦЬКА — Декорації, світло, звук: В. ЗМІЙ, Т. ГІРНЯК

У ПРОГРАМІ: КОЛЯДКИ КОЛЯДКИ ШЕДРІВКИ ПІСНІ РІЗДВЯНІ КАРТИНИ (Подробиці у програмках)

МИКОЛА ЛІВНІЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА — ДОРОГОВИЗ НА МАЙБУТНЄ

(Думки до Актів 22 Січня)

(3)

Уряд УНР, разом з рештками героїчної нашої армії, вийшов з боями на чужину в кінці 1920 року, щоб продовжувати свою дію тут, уже як екзилний уряд. Ні він, ні українська армія не скапітулювали і не схилилися перед ворогом. Він, цей уряд, як і ціла доба УНР, має схвалення українського народу через повноваження, надані йому об'єднаними українськими парламентами — Українською Центральною Радою і Українським Трудовим Конгресом. І ці повноваження не застаріли, не передавалися, не втрачали своєї зобов'язуючої сили, бо від того часу під московським окупаційним режимом не було ні одних вільних виборів, ні одного свободного волевиявлення українського народу. Державний Центр УНР в екзилі, своїм існуванням і дією, стверджує ті основні політичні ідеїні засади, які були вихідними позиціями для борців за українське визволення, і зміцнює перемисний зв'язок між сучасним українським поколінням і добою УНР.

Ми мусимо ствердити, що можемо гордитися і пишатися як політично-соціальними здобутками доби УНР, що ставлять нас нарівні з передовими демократичними націями світу, так і її збройними традиціями, які рівняють нас з найгероїчнішими народами, що боролися за своє визволення. І тому гасло відновлення Української Народної Республіки, відновлення доби УНР може і має бути визвольною програмою на майбутнє.

Що створила совєтська Москва на окупованій території Української Народної Республіки — загально відомо. Здобутки української Національної Революції, доби УНР, були знищені, інтелектуально засмакрано, селянство об'єднано на колгоспних кріпаків, робітників зроблено новітніми фабричними рабами. В Україні панував і панує режим повного національного поневолення, нищення української культури, економічного і соціального визиску.

Совєтська пропаганда постійно твердить про економічний розвиток України під російсько-комуністичним пануванням, наводять дані про нинішній стан промисловості і сільського господарства України та порівнюють ці дані з тим станом, який існував ще за влади царської Росії. Але ж такі порівняння — це значинісний глум. Бо, поперше, російсько-царська імперія була в господарському відношенні одною з найбільш відсталіших країн світу. Подруге, від того часу техніка пішла так наперед, що не тільки в Совєтському Союзі, але в усьому світі — і то в далеко більшій мірі, ніж в СССР — констатують великий поступ господарського життя. І, нарешті, а це найголовніше, якщо справді в Україні, під постійним тиском згори і при величезному напруженні всього населення, можна спостерігати ряд здобутків у господарській діяльності, то куди йдуть результати цих здобутків: на підвищення матеріального і культурного рівня українського народу чи на потреби московсько-совєтської імперії, яка цупко тримає Україну й інші неросійські народи в стані нещадного колоніального визиску?

Таким же глумом звучать порівняння совєтської пропаганди з часами царської імперії в ділянці шкільництва і національної культури взагалі: мовляв, тепер в Україні с українськi школи, українські газети, українські книжки, театр тощо, чого не було за російських царів. Так, але то були часи найгіршої реакції, коли український народ лише пробуджувався до національно-визвольної боротьби і лише в Росії, щодо українського народу і, зокрема, його мови, зобов'язувало валуєське гасло „ліст, не біло і бить не можеть“. А тепер, за твердженням Москви та її українських підголосків, ніби існує „незалежна і суверенна“ Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР). Найкраще самі українські громадяни на Батьківщині знають, в стані якого нечуваного успішного перебувають в УРСР і українське шкільництво, і українська література, і українське мистецтво, і взагалі все українське культурне життя, яке, зрештою, має бути національним тільки за формою, але, з дозволу сказати, „соціалістичним“ за змістом.

Звичайно, українське господарство або й розвиток українського культурного життя позитивно пішли ніби наперед у порівнянні з часами царської Росії або Польщі, а тепер нерівномірно українському селянству, особливо на західно-українській території, де селянство було дуже бідне, може трохи ліпше живеться матеріально. Але хіба з часами царської Росії чи Польщі, до яких ніхто з українських патріотів вертатися не хоче і проти яких вони провадили боротьбу, треба робити порівняння? Хай би совєтська пропаганда подала краще дані (але правдиві!) про те, в якому стані була б економіка України та її культурне і загальнонаціональне життя і як жилося б українському населенню, якби за останні сорок літ в Україні була своя, народоправна влада Української Народної Республіки, а не окупаційно-колоніальний режим комуністичної Москви! Сьогоднішня совєтська Україна — це нещадно експлуатована, під кожним поглядом, колонія Москви, а не жадна українська держава, про „незалежність і суверенність“ якої облудно говорить совєтська пропаганда.

ЦІННА ПРАЦЯ ПРО НАШУ НОВУ ІСТОРІЮ

Україна між двома силами 1918-1920.

Україна в добі Директорії Української Народної Республіки (листопад 1918 — листопад 1920).

Написав д-р Матвій Стахів, Український Вільний Університет. Бібліотека Українського Товариства Наукового Товариства ім. Шевченка. Томи I-III, сторін 272, сторін 248, сторін 276 — вісімки. Нью-Йорк.

Повинна праця розглядає рішальний і зворотний період в історії Європи і посередньо в історії цілого світу. Цей період починається листопадом 1918 р., коли то союзні і співдружні держави (елладид енд асошіатид павер), а саме антагта західно-європейських держав і ЗДА, виборили рішальну перемогу над поціралим союзом центральних держав: Німеччини, Австро-Угорщини, Туреччини й Болгарії.

Тоді то Німеччина і її союзники скапітулювали, а переможені антагта разом з Америкою мали відкритий шлях до „нового миру“ в цілому світі, що, згідно з відважною, а навіть революційною концепцією президента Вілсона, мав спиратися на права самовизначення народів, — миру, якого мала берегти перша всесвітня організація миру, Ліга Націй в Женеві. В листопаді 1918 р. Україна була об'єднана великою німецько-австрійською армією. П'ю командування силою зброї устало було в квітні 1918 р. демократичну владу Української Народної Республіки, а замість неї настановили послушних собі констативний уряд гетьмана Павла Скоропадського.

Проти такого чужого втручання в українські внутрішні справи організувалася негайно опозиція всіх українських демократичних політичних сил. Їх об'єднання — Український Національний Союз, був тим центром, що заплинував і перелів повстання одночасно проти німецько-австрійських сил і проти гетьманського режиму. Утворена для керування повстанням Директорія Української Народної Республіки (14-го листопада 1918 р.) мала всеніродний успіх і за пару тижнів опанувала всю Україну, примусивши німців і гетьманський уряд до капітуляції (14-го грудня 1918 р.).

Директорія відновила демократичну Українську Народну Республіку, а разом з тим рішила основні суспільні реформи (зокрема аграрну реформу, беручи до уваги великий земельний голод селянства) на засадах соціальної демократії поміркованою типу — мінімальної програми. Директорія УНР скликала це перед виборами Установчих Зборів України, передармента — Конгрес Трудового Народу України — до Києва (22-го січня 1919 р.), який ухвалив Тимчасову Конституцію (28-го січня 1919 р.) і уповноважив Директорію з шести осіб, під проводом колишнього голови уряду до німецького втручання, В. Винниченка і члена того уряду С. Петлюри. Так демократичним шляхом наступило тоді також об'єднання Західної і Східної України в одну суверенну Українську Народну Республіку.

Для зрозуміння тла цих подій треба взяти до уваги, що у властивій Росії в листопаді 1918 р. панувала совєтська влада вже цілий рік. Вона від самого початку мала замір і ціль опанувати весь світ для Світової Совєтської Республіки, з центром в Москві. Для здійснення цих планів совєтська влада Росії мусіла назад здобути для себе Україну з її важливими сировинами і промислом, konieczним для ведення війни проти Заходу Європи. Ту ціль совєтської влади добре збагнув французький прем'єр Жорж Клемансо, одночасно президент Міжнародної Конференції в Парижі. Він висунув план створити наперед збройний „саїтарний кордон“ на межах європейської властивості Росії, повною блокадою відібрати совтам усілякі засоби для ведення війни, а потім силами противобольшевицьких армій місцевого населення колишньої російської імперії, за допомогою союзних і співдружних держав, повалити раз за завжди небезпечку світового комуністичного імперіалізму.

Клемансо не був прихильником Вілсонового принци-

пу самовизначення народів. Він далі бачив у ній найбільшу небезпечку для Франції і тому, для протидії, прагнув відновити давню велику російську державу, без комуністів. В такій концепції Клеманса, Україна могла грати тільки роль підлеглого ной Росії провінції, з певним ступенем автономії. Вийняток тимчасово робив Клемансо тільки для Польщі, яка покинула, до часу цілковитого повалення совітів, мала заступати колишнього великого союзника Франції — царську Росію, де були інвестовані більшовицько-французького капіталу.

Водночас із тим, комуністи, по капітуляції Німеччини і інших центральних держав, розпочали, з великим розмахом, рух революційних перетворень в європейських країнах, що були виснажені війною. Німеччина стала тереном частих комуністичних пучів і часом, в лютому 1919 р., комуністи опанували навіть Баварію, а в березні, на кілька місяців цілу Угорщину. В разі здобуття України, совіти могли тоді через Угорщину і Баварію сягнути і по Райні, а навіть до Атлантицького Океану.

Директорія УНР поставила опір цим намірам революційного комунізму Совєтської Росії, яка 4-го грудня розпочала офіційно другу війну проти УНРеспубліки. Спроби Директорії заключити мир з совєтською владою, не дали ніякого результату. Мачою перед собою збройну перевагу Совєтської Росії, Директорія УНР звернулася до всієї антагта, а до Франції зокрема, за політичною, економічною і військовою допомогою. Проте, вплив Клемансової концепції домінував вирішально на початку Міжнародної конференції в Парижі, над впливом Вілсона. Тому антагта-французькі чинники зразу вимагали включення Директорії УНР в концепцію єдиної Росії, а коли це Директорія рішуче відкинула, зажадали вони перемиря України у французький протекторат. Допомоги не давано ніякої, аж тоді, коли то в міжчасі більшовики здобули свою військову перевагу поповну Україну і коли вони зайняли чорноморські порти України, звідкіля тільки могла прийти допомога військам УНРеспубліки.

Автор вище згаданої праці, основано, на підставі, під копору, дуже недоступних українських, польських, совєтських і французьких джерел та американсько-британських дипломатичних матеріалів, дає всебічну і об'єктивну картину тієї доби історії України, пов'язуючи її з подіями у сусідніх країнах і в загальному міжнародному житті. Д-р Стахів критично аналізує джерельний матеріал і зокрема розвінчує різні легенди, що були створені деякими самими українськими учасниками подій після програної війни з Совєтською Росією. Автор виділяє теж на світло деякі факти звичайної фальшивки історії совєтськими авторами, згідно з їх партійними настроями.

Особливо цінними є аналізи легенди та ствердження дійсного ходу міжнародних переговорів дипломатичної місії Директорії УНР з представництвом совєтського уряду Росії в Москві на кінці січня і початку лютого 1919 року. Проф. Стахів, використовуючи джерела і дипломатичні та державні акти окремих урядів, не переповідає заяв політичних партій та окремих діячів, а цитує з них дослівно головні уступи, а деякі в повному розумі. Це підсилює вартість тієї об'єктивної праці ще більше, бо дає можливість читачеві самому перевірити правильність чи неправильність висновків із тих джерел, які автор цитує у своїй праці.

Пі три томи, як видно з кінцевої замітки у третьому томі, не є закінченням цієї праці. Автор повідомляє, що в друку є вже четвертий том цієї праці, в цілому присвячений розгладові стосунків Директорії УНР з Заходом. Варто також згадати, що д-р Стахів опублікував недавно також семитомову історію Західної України 1772-1923 рр. Також і ця праця знайшла в рецензіях дуже прихильну оцінку.

Я гаряче поручаю цю працю професору д-ра М. Стахові нашому громадянству, а передусім молодій генерації істориків і науковців політич-

СПОРТ

Редягує: В. Сосан

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ШІКАГО

„Леві“ — Мадарський СК 0:0
„Крилаті“ — „Вікінги“ 0:1
Шікаго, 7-го лютого. — Шоста неділя футбольного турніру принесла невдачу трьом українським дружинам. „Леві“, теперішній лідер Першої Дивізії, втратили нерішучо з мадарською сімкою цінну точку і тепер для збереження першого місця мусять виграти ще три зустрічі, які їм залишилися до кінця турніру. Противниками „Левів“ в цих трьох грах будуть: „Таннерс“, „Вікінги“ і „Вандерерс“. Перемоги над ними забезпечили б „Левам“ чемпіонат і поворот до Висшої Дивізії, в якій „Леві“ грали раніше. Останні змагання з Мадарським СК заграли „Леві“ слабо, тому і нерішучо треба вважати швидко. Врятував „Левам“ одну точку воротар Орест Вах, який оборонив на 15-й хвилині карного та кілька інших грізних стріля. Напаєники „Левів“ теж не використали кількох добрих стрілових нагод.

У шості вбійних грах турніру здобули „Леві“ 4 виграти і 2 нерішучі, які складаються на 10:2 точок і відношення воріт 14:3. Таке саме число точок мають мексиканці „Таннерс“, які тільки через гірше відношення воріт стоять на другому місці. Рішально зустріч „Левів“ з „Таннерс“ відбується 14-го лютого. Склад „Левів“: Бах, Елішевський, Бульба, Полохович, Страхівський, Батиста, Ног, Форович, Ліонатович.

Сумісць „Крилаті“, яким дуже потрібні точки для збереження місця в турнірі, програти третій підряд змагання, хоч як старалися перемогти шведську дружину. „Крилаті“ не використали двох гарних позицій на 17-й і 18-й хвилинах. Воротар „Крилаті“ Роман Куц оборонив вміло своїх воріт. Відношення наріжників 3:1 в користь „Крилаті“.

В показових змаганнях доarsity „Левената“ програли зі сильнішими фізично ровесниками „Швабен“ вислідом 0:4. До 12-й хвилини вислід мачо був все ще 0:0, а тоді посипалися ворота до „Левенат“ у 12-й, 14-й, 15-й і 17-й хвилинах зустрічі.

Інші виследи змагань Першої Дивізії: Литовський СК — „Блєскавіна“ 2:0, „Фортуна“ — „Спарта“ 2:1, „Таннерс“ — „Вандерерс“ 3:0.

Петро Головатий

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА — СПОРТОВЦЯ

Леонід Мінченко звернув на себе увагу успіхами в науці них наук. Праці проф. Стахова заслуговують на те, що б були у відповідній формі зредатовані і перекладені чим скоріше на англійську мову та опубліковані. Бо тільки такими публікаціями в англійській мові ми зможемо виповнити ту прогалину, що існує в американських працях про нову історію Східної Європи і України. Як один з останніх посилів УНРеспубліки, шире стверджую, що проф. Стахів своїми працями став на чолі істориків України найновішої доби і його праці відкривають очі на дійсний перебіг історичних подій нашої молодшої генерації, яка повинна їх використати для дискусії з лавою їх небагатьох живих свідків. Його праці залишаються історичною канвою для майбутніх дослідників.

Роман Смаль-Стоцький

та осягати в шкільній дружині ковші середньої школи в Соммервіл, Н. Дж. Йому, як визначеному випускникові цієї середньої школи, вже запропонували стипендію на студії в „Дюк Університеті“, Коннектикат Університеті“ та в чотирьох інших високих школах. Леонід одержав також пропозицію поступити на студії до Морської Академії в Аннаполісі. Здобив студент і добрий спортсмен Леонід, нових іммігрантів Олександра і Варвари Мінченків, с членом „Нешел Аноу Сосаєті“ і президентом класу випускників своєї школи.

В квітці добився Леонід дуже гарних осягів вже в милому році, коли про нього писала місцева преса, як про найкращого „плеймейкера“ і найціннішого стрільця ковші у цілому повіті. Тоді він здобував пересічно по 12.7 точки на змагання. В цьому шкільному році Леонід вивис на чоловіче місце середньошкільних кошкарів ще кращою грою і вищими осягами. Вже після десяти змагань сезону він мав рекордове число 208 точок, що давало пересічно по 20.8 на одні змагання. В цих десяти грах були і програмні змагання його дружини, для якої він тоді все таки здобув 25 точок. В дальших середньошкільних змаганнях Леонід продовжує свій рекордовий рахунок поцілених ковшів: 20 точок у зустрічі зі школою з Ванд Бруку і 22 точки з Френклін Гай.

Леонід авправляв також інші роди спорту. Він бере участь в шкільних змаганнях бігів напростечі, за які вже одержав три медалі, має нагороду за осяги в дружині бейсболу, та грав американський футбол.

„Львов'яни“ — перші лєщєтарі України
На схилах Карпат в околиках міста Славська відбулися вкінці січня лєщєтарські змагання Третьої Зимової Спартакіади України. В дружиновому точуванні перше місце здобули лєщєтарі „Лінама“ зі Львова. Індивідуальні перші місця, за повідомленням „Радянського Спорту“ з 26-го січня, припали ось таким львівським змагунам: В. Стукалов здобув перше місце в тризмагу (сляюм, великий сляюм і швидкісний з'їзд).

У ЗАХИСТІ ПРАВ МАЛИХ НАРОДІВ

ЧУЖІ САННІ
Племінці Н. Дубині
Не ожини глибоку Рав-Балку. Не путиний моторний барас. А Яшкуну невістку Наталку. Нагадав мені синій Кавкас.

Васильками цілилі її очі. Хвилювали паромниками кров. На Вазках білі руні двочі. Неумило доли коров.

Працювати собі, не в комуні Відбувати години катам. Було шкודה швейцарсько-красуні. Що найшла собі пару не там.

На біді ще середешна Наталка Увійшла в материнську вагу. Поблділа, мов грінша русалка. У очах затаяла скаргу.

По жинках, лиш дїдалася покою. Розстелена на грині рядно. Приголубило страждіння бою Ахтубинське примирливе дню.

Ви, дівчата, Наталку згадайте. Лихо ваше, як старість сіде. Без поради матері не сїдайте В чужі сани ніколи й їде.

Віла-Річка, 1942 р.

КУЛЕМЕТНИК-БАЯНИСТ

Жив в Сухумі, бачив Київ, Згадував аул Ян-Сит. У Моздок Нарісє Зангіїв Прибував як одесит.

Разом їли, разом спали, Як підпаски-митарі.

В. Каковин перше місце у великому сляюм. В конкурентці жінок в тризмагу була першою харків'янка Л. Солдатова, а львов'янка О. Фелєва зайняла перше місце у великому сляюм і друга львов'янка П. Шиміна перше місце у швидкісному з'їзді. В цій вістці, однак, відразу впадають в око неукраїнські призвища переможців — „львов'яни“ і кожному читачеві підказують, яких то мешканців має тепер наш княжий Львів, та хто в ньому має змогу авправляти спорт і їздити на змагання в Карпатах.

Праця

• HELP WANTED MALE •

YOUNG MAN
FOR COPPER SHOP
SOFT AND SILVER
SOLDERING
Permanent position in small
production shop.
Newark Iron Bound Section —
Tel. — from 9 AM till 4 PM —
(201) MA 3-5715

TOOL MAKERS (2)
Мусять мати 8 річ. досвід. Праця при progressive and compound Dies. 55 год. тижнево, всі бенефіти. Постійна праця, присмиш уковини праці.
STEWART STAMPING Corp.
630 Central Park Ave.
Yonkers, N.Y. 914 YO 5-0816

Праця

• HELP WANTED FEMALE •

(20) ОПЕРЕНТОРКИ
з досвідом при шитті жіночих спідничок і жакетів (спортивний одяг). Секційна праця. Добра платія. Постійна праця. Коніна фабрика. Голоситись цілий тиждень.
YORRO SPORTSWEAR
40-42 W. 17th St. N. Y. C.
4th Floor CH 3-2468

ОПЕРЕНТОРКИ
З досвідом при Single Needle Machine, добра платія, постійна праця. Голоситись цілий тиждень.
WHITE SWAN UNIFORMS
21 St. Casimir Avenue
Yonkers, N.Y. 914 YO 5-3190

ПЕЧАТКИ

в різних мовах, друкованими і писаними чернилами з ЕМ-ВЛЕМАМИ — виробляє —
ROMAN IWANYUKYJ
2883 Wilkinson Avenue
BRONX 61, N.Y.
Tel.: TA 3-8407
Печатки на три дні в двох лінах з пересилкою 2 дол.
Як рівнож —
• Друки для лікарів
• Seals
• Envelopes - Letterheads
• Photo Offsets - Labels
• Orders & Salesbooks
• Advertising Specialties
• Calendars, Pencils, Pens
• Match Books, etc.
1,000 ВІЗИТІВІВ \$4.50

48 E. 7th St.
Tel.: GE 3-3550, New York City
Діста довгограючих українських платівок „Арми“ — колюсальний вибір перлин нашої музики й пісні.

Piano

Українське Василкове Бюро

Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GE 5-7430 — ависилє —

НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ і ХАРЧЕВІ. Рівнок авта, холодильники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д.
Урадою години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-01 веч., в неділі від 10-3 по пол.

ПОТРЕБУЄТЕ ГРОШЕЙ?

Позики на оплату студій, купівлю і направи домів, авт, лікарські рахунки і всієї потреби

САМОПІЧ
558 Summit Ave.
Jersey City 6, N. J.
Tel.: 795-4061 (між 6-8 веч.)

Розшуку

Іванка КУШНІКІВНА, зам. Грабовська, пошукує свою товаришку Ольгу ПАВЛЮК, зам. Кухта, що мешкала у Львові при вул. Крашевського 21. Хто знав би про її місце перебування, або вона сама, хай напише до Мирослава Кочут. 118 E 7th St., New York 9, N. Y.

До свинарні

ДО ВІНАЙМУ в НЮАРКУ 6 КІМНАТ при 20 вул. Ньюарк, біля Клінтона Авеню; просторі сонячні великі кімнати, центральне опівання, модерна ланічка з окремим душем, добра комунікація. Тел. за докладнішими інформаціями: ES 5-1066

На горі м. ДЖЕРЗІ СІТІ до винайму 5 гарних сонячних кімнат, гаряча вода, ланічка з тухом, свіжо помальоване. Побажані дослєлі.
Тел.: SW 2-2845

Ветупайте в члені УНСоюзу!

FUNERAL DIRECTORS
Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GE 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ в СТЕЯТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі!

JOHN KOWALCHUK

129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна калічка до ужитку.
ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: OBchard 4-2568

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Jersey City
Bayonne
Guttenberg
Hoboken
North Bergen
Union City
Weehawken

ФІНАНСУВАННЯ НОВИХ АВТ

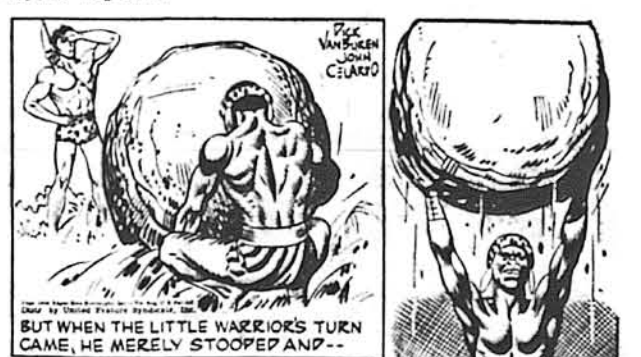
\$
4
НА
РІК
ЗА
\$100

Також уживані авта по низьких сльтатах.



— А тепер, — радісно гукнув король, — піднімайте камені!

Тарзан довго змагався, вивислювався і вкінці зміг піднести великий валун.



Але коли прийшла черга на малого войовника, він тільки нахилився і...